

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

podľa § 9 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

ÚZEMNÝ PLÁN, obec Veľké Turovce

okres Levice, Nitriansky kraj

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie.	Obec Veľké Turovce
2. Sídlo.	Veľké Turovce č. 321, 935 81 Veľké Turovce
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa a osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov.	
Obstarávateľ:	Obec Veľké Turovce
Zastúpenie:	Jaroslav Péter - starosta obce
tel.:	+421 36 749 8141
mail:	info@velketurovce.sk
Osoba spôsobilá na obstarávanie ÚPP a ÚPD obce:	Ing. Katarína Francová, 0904 186 306 katarina.francova@atlas.sk

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov. Územný plán obec Veľké Turovce
2. Územie. Nitriansky kraj, okres Levice, obec Veľké Turovce, katastrálne územie Veľké Turovce
3. Dotknuté obce. Šahy, Horné Turovce, Hrkovce, Tupá, Chorvatice,
4. Dotknuté orgány.

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z § 140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov. Okresný úrad, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Levice

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Nám. slobody 6, 810 05 Bratislava

Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava

Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, Rázusova 2A, 949 01 Nitra

Krajský pamiatkový úrad, Námestie Jána Pavla II., č. 8. 949 01 Nitra

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu, Oddelenie úp, Novozámocká 3976/67D, 949 05 Nitra

Okresný úrad, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra

Okresný úrad, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra

Okresný úrad Nitra, Odbor krízového riadenia, Štefánikova tr. 69, 949 01 Nitra

Okresný úrad Levice, odbor starostlivosti o životné prostredie, Dopravná č. 14, 934 03 Levice

Okresný úrad, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Ul. Ľudovíta Štúra 53, 934 03 Levice

Okresný úrad, Pozemkový a lesný odbor, Dopravná 14, 934 03 Levice

Okresný úrad Levice, Odbor krízového riadenia, Ul. Ľudovíta Štúra 53, 934 03 Levice

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru, Požiarnicka 7, 943 01 Levice

Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Komenského 4, 934 38 Levice

5. Schvaľujúci orgán. Obec Veľké Turovce
Druh schvaľujúceho dokumentu Územný plán obce Veľké Turovce

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.

Riešené územie v rámci územnoplánovacej dokumentácie obce leží mimo dosahu štátnych hraníc Slovenskej republiky. Riešenie územnoplánovacej dokumentácie obce nevykazuje vplyvy presahujúce hranice Slovenskej republiky.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda (záber pôdy celkom, z toho zastavané územie ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita, z toho dočasný a trvalý záber)

POĽNOHOSPODÁRSKY PÔDNY FOND

V území obce, ktoré má rozlohu 919ha, má poľnohospodárska pôda 85,4% zastúpenie (785ha).

Druh pozemku	Výmera v ha	%
Orná pôda	556	60,5
Vinice	9	1,0
Záhrady	19	2,1
Trvalé trávne porasty (TTP)	201	21,9
Poľnohospodárska pôda - spolu	785	85,4
Spolu	919	100,0

Poľnohospodársky areál

Stredné Turovce Družstvo sa nachádza východne od obce. Areál tvoria dva výrobné subjekty a to priemyselná malovýroba a samostatne hospodáriaci roľníci zaoberajúci sa rastlinnou aj živočíšnou výrobou. V areáli SHR je aktuálny chov hydiny 1500ks a ošípaných 100ks. Podľa počtu zvierat sa stanovujú pásma hygienickej ochrany (PHO) hydina 4m; ošípané 26m od budov chovu. Vzdialenosť od vonkajšieho okraja hygienicky závadných objektov chovu zvierat po okraj súvislej bytovej zástavby je dodržaná.

Stredné Turovce 1,5km východne od obce sa nachádza farma na chov hovädzieho dobytku. Zvieratá majú veľký výbeh na pasienku. PHO sa neuvádza, nakoľko je plocha dostatočne vzdialená od obytného územia. Môže sa uvažovať aj s navýšením počtu zvierat.

Dolné Turovce Plocha bývalého družstva sa nachádza 450m juhovýchodne od centra obce. Poľnohospodárske družstvo v Dolných Turovcích zaniklo a s ním aj chov hospodárskych zvierat. V súčasnosti je plocha rozdelená pre viac funkcií - bývanie, agroturistika a priemyselná malovýroba.

Živočíšna výroba V obci sa chovajú ošípané a hydina v prídomových hospodárstvach pre vlastnú konzumáciu na plochách nadrozmerých záhrad.

Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskeho pôdneho fondu na nepoľnohospodárske účely

- lokality v II. etape môžu byť použité až po zaplnení lokalít v I. etape na 80%
- lokality v III. etape môžu byť použité až po zaplnení lokalít v II. etape na 80%
- lokality v IV. etape môžu byť použité až po zaplnení lokalít v III. etape na 80%
- lokality v V. etape môžu byť použité až po zaplnení lokalít v IV. etape na 80%

(zaplnenie lokalít = stavebné povolenie)

- ostatné lokality bez etapy môžu byť použité bez obmedzenia

- lokalita B4 - plochu rozdeliť rovnomerne na 5 etáp výstavby, I. etapa bude najbližšie k ceste III. triedy

plocha etapa	výmera lokality (ha)			výmera poľnohospodárskej pôdy (ha)			najkvalitnejšia pôda NP
	zastavané územie	mimo zastavaného územia	spolu	BPEJ kód/skupina	výmera (ha)	výmera spolu (ha)	
B - I.	8,7	1,3	10,0	rozptyl záhrada, vinica, orná pôda, TTP	10,0	10,0	alt. 0 NP
B1 - I.		1,5	1,5	0144002/3	0,1		alt. 0 NP
				0144202/3	1,1		alt. 0 NP
				0112003/5	0,3	1,5	
B4 - I.		1,5	1,5	0146003/3	1,5	1,5	alt. 0 NP
B4 - II.		2,7	2,7	0146003/3	2,7	2,7	alt. 0 NP
B4 - III.		2,7	2,7	0146003/3	2,7	2,7	alt. 0 NP
B4 - IV.		2,7	2,7	0146003/3	2,7	2,7	alt. 0 NP
B4 - V.		2,7	2,7	0146003/3	2,63		alt. 0 NP
				0145002/4	0,07	2,7	alt. 0 NP
B5 - I.	0,2	1,2	1,4	0106002/2	1,4	1,4	alt. 0 NP
B5 - II.		0,8	0,8	0106002/2	0,8	0,8	alt. 0 NP
B5 - III.		0,7	0,7	0106002/2	0,7	0,7	alt. 0 NP

OS3 - I.	0,2		0,2	0106002/2	0,2	0,2	alt. 0 NP
OS4 - I.		0,7	0,7	0146003/3	0,7	0,7	alt. 0 NP
ZO1 - I.		4,5	4,5	0183672/9	4,5	4,5	
VZ2 - I.		2,0	2,0	0145002/4	1,7		alt. 0 NP
				0145402/5	0,3	2,0	
VZ3 - I.		0,7	0,7	0145402/5			
VZ4 - I.		0,5	0,5	0146003/3	0,4		alt. 0 NP
				0145002/4	0,1	0,5	alt. 0 NP
VZ5 - I.	0,1	0,1	0,2	0106002/2	0,2	0,2	alt. 0 NP
POV2 - I.		2,8	2,8	0151203/6	0,2		
				0147402/6	2,6	2,8	
POV4 - I.		1,2	1,2	0146003/3	1,2	1,2	alt. 0 NP
POV4 - II.		1,5	1,5	0146003/3	1,5	1,5	alt. 0 NP
POV5 - I.		1,7	1,7	0111002/3	1,7	1,7	alt. 0 NP
PRV2 - I.		0,8	0,8	0145002/4	0,8	0,8	alt. 0 NP
TI1 - ČOV - I.		1,0	1,0	0111002/3	1,0	1,0	alt. 0 NP
TI2 - OZE - I.		0,3	0,3	0145102/4	0,3	0,3	
ZI1 - I.		3,3	3,3	0112003/5	1,1		alt. 0 NP
				0111002/3	1,5		
				0151203/6	0,5		
				0146403/5	0,2	3,3	

Navrhujú sa opatrenia:

- zmenšiť veľkobloky ornej pôdy výsadbou drevín, alebo TTP pásov na zníženie veternej a vodnej erózie
- zvýšiť podiel nelesnej vegetácie, najmä pozdĺž vodných tokov a ciest (trvalé trávne porasty a dreviny majú z hľadiska odolnosti proti eróznym účinkom najlepšiu ochrannú funkciu a tiež vytvárajú podmienky pre vsakovanie vody do pôdy)

LESNÝ PÔDNY FOND

V území obce, ktoré má rozlohu 1296,8663ha, má lesná pôda 14,5% zastúpenie (188,0323ha).

druh pozemku	výmera v ha	%
Lesné pozemky	43	4,7
Spolu	919	100,0

Lesné celky s lesnými porastmi taktiež prispievajú ku zvýšeniu ekologickej stability územia. Závisí to od rôznorodosti, resp. diverzity porastu, stability a kompaktnosti a samotnej obnovy.

Neuvažuje sa s perspektívnym použitím lesného pôdneho fondu na nelesné účely.

2. Voda (z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody verejný vodovod, povrchový zdroj, iný, odkanalizovanie) Verejný vodovod

Obec má vybudovaný verejný vodovod, ktorý je súčasťou Skupinového vodovodu Šahy a zásobuje obyvateľov pitnou vodou z vodojemu Šahy. Prevádzkovateľom vodovodu je ZsVS, a.s. Nitra.

Zdrojom pitnej vody je vodný zdroj - Plášťovce - Rykynčice HGK-2, odkiaľ sa voda južným smerom vytláča výtlačným vodovodným potrubím DN400 do obce Plášťovce, Horné Turovce, Veľké Turovce (obce nemajú vodojem) do mesta Šahy, kde sa nachádza vodojem 2x750m³.

Od roku 1971 bolo povolené zriadenie studní - vodných zdrojov HV-1, HV-2, S-4 a HST-3, nachádzajúcich sa v západnej časti obce Stredné Turovce. Vodárenský zdroj Veľké Turovce slúžil na zásobovanie obce a mesta Šahy do roku 1990. Odvtedy sa nevyužíva z dôvodu nevyhovujúcej kvality podzemnej vody, nedostatočnej výdatnosti a zlého technického stavu vodárenských objektov. OÚ ŽP Levice v roku 2007 zrušil ochranné pásma a PHO pásma hygienickej ochrany I. a II. stupňa.

V ÚP sa ponechávajú plochy vodných zdrojov aj ich pásma hygienickej ochrany PHO I. a II. stupňa, pre ich budúce využitie.

Navrhuje sa vybudovať obecný vodovod v rozvojových lokalitách.

Verejná kanalizácia

Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu. V súčasnej dobe sú splaškové vody akumulované do septikov, zachytávané v žumpách, alebo v iných nádržiach s odvozom vo fekálnych vozoch. Podľa ÚP regiónu Nitrianskeho kraja sa uvažuje s odkanalizovaním dvoch susedných obcí Veľké Turovce a Horné Turovce do jestvujúcej ČOV v meste Šahy.

Navrhuje sa odkanalizovanie obce do ČOV čistiarne odpadových vôd v južnej časti územia obce, odkiaľ sa vyčistená voda bude odvádzať do zbernej nádrže na polievanie verejnej zelene. Ako recipient na vyčistené odpadové vody bude slúžiť Selecký potok v blízkosti navrhovanej ČOV, odtiaľ do vodného toku Krupinica a obtokovým ramenom do najbližšej vsakovacej a odparovacej vodnej plochy ZI1.

ČOV bude mať stavebné ochranné pásmo vymedzené obrysom svojho oplotenia a pásmo hygienickej ochrany PHO 100m (minimálna vzdialenosť od vonkajšieho okraja hygienicky závadných objektov ČOV po okraj súvislej bytovej zástavby). Okolo celej plochy sa navrhuje výsadba zelene.

Dažďová voda

Dažďové vody sú vsakované do zelených plôch popri objektoch a cestách, alebo sú odvedené spevnenými rigolmi do vodných tokov. Navrhuje sa prebudovať betónové dažďové rigoly popri všetkých cestách na zelené vsakovacie dažďové záhrady.

Odvedenie dažďových vôd z ciest sa navrhuje vsakovaním na mieste do dažďových záhrad (stromy, kry...), nie odtok dažďovej vody z povodia. Vody zo striech objektov a spevnených plôch sa navrhujú akumulovať do dažďovej záhrady, alebo zbernej nádrže, bez odvedenia do kanalizácie a rigolov a následne túto vodu využívať na závlahu pozemkov.

3. Energetické zdroje (druh, spotreba)

Miestne energetické zdroje

Objekty obytných budov, občianskej vybavenosti a podnikateľských aktivít využívajú ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravu teplej úžitkovej vody prevažne plyn, v menšej miere elektrickú energiu.

V území obce sa nachádza geotermálna aktivita podľa hustoty tepelného toku 90-100mW/m².

Navrhuje sa na všetkých dostupných miestach (napr. strechy a steny objektov, parkoviská, krajnice cesty, nevyužívané pozemky, dvory, záhrady...) vymedziť plochy technickej infraštruktúry pre využitie miestnych energetických zdrojov (napr. slnečná energia, geotermálna energia, bioplyn, komunálny odpad...), na výrobu elektrickej energie, vykurovanie a ohrev vody ako doplnkových zdrojov k súčasnej energetike a v budúcnosti ako hlavných zdrojov.

Asi 1,0km východne od obce sa nachádza Bioplynová elektrárň Veľké Turovce, s. r. o., dostatočne vzdialená od obytného územia. Plocha TI2 sa navrhuje využívať pre technológie z miestnych obnoviteľných energetických zdrojov na výrobu elektrickej energie, vykurovanie, ohrev vody.

Elektrická energia

Obec je elektrifikovaná a je zásobovaná elektrickou energiou z 22kV linky. Severozápadnou časťou územia prechádza 110kV vzdušné vedenie. Prevádzkovateľom elektrickej siete je Západoslovenská

V prípade zvýšených požiadaviek na odber elektrickej energie, je navrhované rekonštruovať jednotlivé trafostanice a podľa potreby posilniť vzdušné NN rozvody. Kvôli rozvojovým lokalitám je navrhovaná výstavba nových kioskových trafostaní, preloženie jestvujúceho vzdušného 22kV elektrického vedenia do zeme v dopravných priestoroch miestnych ciest. Potreba elektrickej energie pre rozvojové lokality bude navrhovaná podľa STN.

Plyn

V území obce sa nachádza plynová distribučná sieť prevádzkovaná SPP - D, STL2 PL „Horné Turovce - Veľké Turovce“ D 63 (OP 300kPa) a STL2 PDS „Veľké Turovce“ (OP 300kPa). Zdrojom zásobovania obce zemným plynom je regulačná stanica VTL/STL2 RS „Horné Turovce“ s výkonom 1200m³/h (OP 6,3MPa / OP 300kPa). Zemný plyn sa v obci v najväčšej miere používa na účely vykurovania, prípravu teplej vody, varenie a na technologické účely.

Navrhujú sa vybudovať plynárenské siete v rozvojových lokalitách.

Telekomunikačné siete a pošta

Na území obce sú v prevádzke miestne telekomunikačné vedenia. Riešené územie je dostatočne pokryté signálom mobilných operátorov. V obci je vybudovaný verejný rozhlas.

Navrhuje sa vybudovať telekomunikačné siete v rozvojových lokalitách.

Opadové hospodárstvo

V obci je zavedený separovaný zber, nádoby sa nachádzajú rovnomerne rozmiestnené v obci a sú pravidelne vyvážené. Väčšina domácností má vlastné kompostoviská v záhradách.

Obec má schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi, drobnými stavebnými odpadmi a má uzatvorenú zmluvu s oprávnenou osobou na zber, prepravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie KO.

Obec prevádzkuje zariadenie na zber odpadov OH1 a navrhuje túto plochu rozšíriť OH2.

4. Doprava

Na odvedenie dažďových vôd sa navrhuje realizovať vsakovanie na mieste do vsakovacích dažďových záhrad (stromy, kry...). Navrhuje sa prebudovať betónové dažďové rigoly popri všetkých cestách na zelené vsakovacie dažďové záhrady.

Cesta III. triedy, III/1556 Šahy - Veľké Turovce - Horné Turovce - Plášťovce, prechádza zastavaným aj mimo zastavaného územia obce.

Mosty, priepusty

Na ceste III/1556, mimo zastavaného územia, sa nenachádza žiadny mostný objekt. Ostatné mosty sú obecné a súkromné. Je navrhované upraviť dopravný priestor na mostoch aj pre cyklistické trasy.

Ulice

Ulica plní nároky v oblasti bezpečnosti chodca, cyklistu, uličného vybavenia alebo estetiky a psychickej pohody. Ulica môže obsahovať zatrávnené pásy, rigoly, jazdné pruhy, chodník, cyklotrasu.

Navrhujú sa rôzne uličné šírky podľa obslužnosti územia - vzdialenosť medzi dvoma najbližšími oproti sebe ležiacimi súkromnými hranicami, ohraničenými oplotením, alebo bez oplotenia. Jestvujúce úzke ulice sa navrhujú rozšíriť odstránením predzáhradiek.

Miestne cesty

Na trasu cesty III. triedy je pripojená sieť miestnych ciest. Všetky majú charakter miestnych obslužných ciest s priamou obsluhou objektov priľahlej zástavby.

Dopravná obsluha jestvujúcich obytných plôch bude zabezpečená prebudovaním jestvujúcich obslužných ciest funkčnej triedy C3 kategórie MOK 3,0/30 - 6,0/30.

Dopravná obsluha nových rozvojových plôch bude zabezpečená vybudovaním nových obslužných cesty funkčnej triedy C3 kategórie MOK 4,0/30 - 6,0/30.

Súčasťou dopravného priestoru ulíc bude pešia cesta funkčnej triedy D3 (v spoločnom dopravnom telese).

Účelové cesty

Sú vybudované poľné a lesné cesty tvoriace pokračovanie miestnych ciest mimo zastavané územie. Cesty sprístupňujú jednotlivé časti územia.

Súčasťou dopravného priestoru účelových ciest sa navrhuje cyklistická cesta funkčnej triedy D2.

Statická doprava

Plochy statickej dopravy sa nachádzajú pri obecnom úrade, obchode, futbalovom ihrisku a kostole sv. Martina z Tours. Zvlášť vymedzené plochy statickej dopravy budú súčasťou nových plôch bývania.

Pešie cesty a priestranstvá

Pešie chodníky sú čiastočne jednostranne, aj obojstranne vybudované pri ceste III. triedy a pri dvoch miestnych cestách. Hlavná plocha určená na stretávanie sa obyvateľov vyplynula z centrálnej plochy obce pri obecnom úrade a rôzne väčšie a menšie pešie plochy sú pri obchode, hostinci a futbalovom areáli. V centre obce Dolné Turovce, v rámci futbalového areálu sa nachádza historický park Somogyiovcov. V strede oboch obcí je novo postavený kostol sv. Martina z Tours s parkoviskom a veľkým verejným priestorom, zatiaľ bez výsadby drevín.

Turistické a cyklistické trasy

Turistické trasy V území obce sa nenachádza pešia turisticky značená trasa (TZT). Miestne turistické trasy sú neznačené, využívané obyvateľmi obcí a mesta Šahy.

Cyklistické trasy V území obce sa nenachádza samostatne vybudovaná cyklistická cesta.

Cyklisticky značená trasa (CZT) Šahanský okruh 2111 vedie od mesta Šahy, cez územie obce Veľké Turovce, Horné Turovce k obci Slatina. Cyklisti využívajú cestu III. triedy, miestne a poľné cesty.

Ďalšie miestne neznačené turistické a cyklistické trasy sú napr. Horné Turovce - Tešmak, Oľvársky okruh, Na vinice, Ku prameňu Kyslá voda.

Je navrhované oddeliť cyklistov od automobilovej dopravy cesty III. triedy vybudovaním samostatnej cyklistickej cesty a cyklistickej vybavenosti (rozhľadne, oddychové prístrešky, informačné

tabule, požičovne bicyklov, picie fontány, lavičky, smetné koše) a cyklistické cesty zokruhovať v rámci katastra obce Veľké Turovce a susedných obcí.

Cestná hromadná doprava

Po trase cesty III. triedy je prevádzkovaná prímestská linka autobusovej dopravy. Prevažná časť obce je dostupná k zastávkam a doprava v súčasnosti zodpovedá potrebám obsluhy obce vrátane nárokov na zamestnaneckú aj školskú dochádzku z obce. Väčšina obyvateľstva využíva individuálnu dopravu. V obci sú situované dve autobusové zastávky, rovnomerne k pešej dostupnosti. Je navrhované dobudovať nové autobusové zastávky a vybočiská.

Letecká doprava

Do územia obce nezasahujú žiadne ochranné pásma, prekážkové roviny a plochy letísk, heliportov, osobitných letísk a leteckých pozemných zariadení, ktoré sa nachádzajú mimo územia obce, a ktoré by ovplyvňovali a limitovali rozvoj obce. Aj napriek tomu je potrebné venovať pozornosť navrhovaným stavbám, ktoré by svojou výškou, alebo rušivými technickými zariadeniami ohrozovali bezpečnosť letu.

5. Suroviny (druh, spôsob získavania) V území sa nachádza výhradné ložisko „Veľké Turovce; stavebná surovina - stavebný kameň - kremenec (470), s určeným dobývacím priestorom (DP) a chráneným ložiskovým územím (CHLÚ).

V území sa nenachádzajú prieskumné územia, ktoré by bolo potrebné chrániť podľa banských predpisov, neevduje sa prieskumné územie, staré banské diela, nie sú zaregistrované zosuvy.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie (hlavné zdroje znečistenia ovzdušia stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.

Na území obce sa nenachádzajú veľké zdroje. Stredný zdroj je SHR Celina Štefan a Bioplynová elektrárň Veľké Turovce, s. r. o. Malé zdroje znečisťovania ovzdušia sú kotly rodinných domov, potraviny a obecný úrad, líniovým zdrojom emisií z automobilovej dopravy je cesta III. triedy prechádzajúca zastavaným územím obce.

Pozitívny vplyv na emisnú hladinu v obci a okolí má plynofikácia obce. V riešení územného plánu obce sa aj naďalej uvažuje so zemným plynom ako s hlavným zdrojom tepla s možnosťou využitia doplnkových zdrojov energie. Realizáciou ÚP sa vybudujú energetické zdroje - kotolne na zemný plyn, bez určenia kategorizácie a uvažuje sa s využitím miestnych energetických zdrojov (napr. slnečná energia, geotermálna energia, bioplyn...) na výrobu elektrickej energie, vykurovanie a ohrev vody.

Miera znečistenia ovzdušia z mobilných zdrojov znečistenia z dopravy na celkovom imisnom zaťažení ovzdušia v obci je priamo závislá od intenzity dopravy na ceste III. triedy prechádzajúcej obcou.

Z hľadiska ochrany ovzdušia umiestňovať také činnosti, ktoré negatívne neovplyvnia dobrú kvalitu ovzdušia v území.

2. Voda (celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd, zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania)

Obec má vybudovaný celoobecný vodovod. Navrhuje sa vybudovať obecný vodovod v rozvojových lokalitách. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Navrhuje sa odkanalizovanie obce do čistiarne odpadových vôd v južnej časti územia obce, odkiaľ sa vyčistená voda bude odvádzať do zbernej nádrže na polievanie verejnej zelene. Ako recipient na vyčistené odpadové vody bude slúžiť Selecký potok v blízkosti navrhovanej ČOV, odtiaľ do vodného toku Krupinica a obtokovým ramenom do najbližšej navrhovanej vsakovacej a odparovacej vodnej plochy. Až do výstavby kanalizácie bola odpadová voda zhromažďovaná v žumpách a septikoch. Realizáciou celej stavby bude možné znížiť množstvo nečistôt a tiež sa obmedzí problém s vyvázaním kalov z obce.

3. Odpady (celkové množstvo t/rok, spôsob nakladania s odpadmi)

V obci je zavedený separovaný zber, nádoby sa nachádzajú rovnomerne rozmiestnené v obci a sú pravidelne vyvázané. Väčšina domácností má vlastné kompostoviská v záhradách. Obec prevádzkuje zariadenie na zber odpadov.

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

Zdrojom hluku je cesta III. triedy. Celoštátne sčítanie dopravy z roku 2015 na ceste III/1556 bolo prevedené na sčítacom úseku č. 883230 v centre obce. Izofónu, hodnotu hladiny hluku 60dB, počť vo vzdialenosti 12,6m od osi krajného jazdného pruhu.

Sú navrhované technické možnosti pri znižovaní nepriaznivých hladín akustického tlaku:

- výsadbou drevín ako prekážka medzi zdrojom a príjemcom
- znížením hlučnosti u zdroja (modernizáciou infraštruktúry, znížením hlučnosti dopravných prostriedkov)
- opatreniami u exponovaných objektov (zvýšenie nepriezvučnosti obvodového plášťa objektu)

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné zdroj a intenzita)

Územie obce patrí do oblasti s nízkym (52% územia) až stredným (48% územia) radónovým rizikom. Navrhuje sa realizovať protiradónové opatrenia pri výstavbe nových objektov inštalovaním protiradónovej izolácie pod všetky konštrukcie, ktoré sú v priamom kontakte so zeminou.

6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

Nenavrhujú sa žiadne významné zásahy do krajiny v území obce. Investori stavieb musia odborným posúdením dokladovať, že obyvateľstvo v dotknutej oblasti nebude trvale vystavené nadmernému pôsobeniu zdraviu škodlivým faktorom z plánovaných činností (napr. hluk, vibrácie, elektromagnetické žiarenie, emisie chemických faktorov a pod.).

V prípade, že by sa na území obce uvažovalo s umiestnením podniku, na ktorý by sa vzťahoval zákon o PZPH je orgán verejnej správy, ktorý podľa osobitných predpisov vypracúva, obstaráva alebo schvaľuje rozvojové koncepcie alebo územnoplánovaciú dokumentáciu, alebo povoľuje stavby, zariadenia a iné činnosti, povinný zohľadniť ciele prevencie závažných priemyselných havárií a obmedzovania následkov takýchto havárií na zdravie ľudí, životné prostredie a majetok.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA**I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia**

Obec sa nachádza na západnom Slovensku, v Nitrianskom kraji, 39km juhovýchodne od okresného mesta Levice a 4km severne od mesta Šahy. Patrí do Dolnohronsko-Dolnoipelského (Hontský) prírodno-sídelného spádového regiónu, do Šahansko-Krupinského subregiónu a Šahanského mikroregiónu. Záujmové územie tvoria susedné obce Horné Turovce Hrkovce, obec Tupá, obec Chorvatice a mesto Šahy.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie (inžinierskogeologické vlastnosti, geodynamické javy napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery napr. sklon, členitosť, stav znečistenia horninového prostredia)

Územie sa podľa geomorfologického členenia rozprestiera v oblastiach Podunajská nížina a Slovenské stredohorie, v celkoch Podunajská pahorkatina a Krupinská planina. Centrom obce prechádza cesta III. triedy a pozdĺž západnej časti zastavaného územia preteká vodný tok Krupinica. V strednej časti, medzi dvoma katastrami sa nachádza obecný úrad, kultúrny dom, materská škola, kostol a priemyselný areál. Každá časť obce má svoj cintorín a areál poľnohospodárskeho družstva. V Dolných Turovciach sa nachádza historický park Somogyiovcov, jeho súčasťou sú dve kúrie, futbalové, tenisové a detské ihrisko. V západnej časti, za vodným tokom Krupinica sa nachádza záhradkárská osada Turovské vinice s chatami a vinnými domčekmi.

Stred obce zo severu na juh tvorí pás roviny s nadmorskou výškou 126-142m n.m a obe časti východná aj západná sú tvorené stredne členitou pahorkatinou s nadmorskou výškou do 181m n.m. na východe a do 281m n.m. na západe.

Prevažná časť územia je poľnohospodársky využívaná. Okolie meandrujúcich vodných tokov má na niektorých miestach široké pásy brehových porastov. V krajine sú menšie plochy lesov, doplnené plochami NV nelesnou vegetáciou, vinice, ovocné sady a záhrady.

Geológia Podľa regionálneho geologického členenia sa severozápadná a stredná časť obce nachádza v pásme vnútrohorských paniev a kotlín, v zóne Podunajskej panvy, v podzóne trnavsko-dubnickej panvy a

turovsko-levickej hrasti (vyvýšeniny). Severovýchodná časť sa nachádza v pásme neovulkanitov, v zóne stredoslovenských neovulkanitov, v podzóne štiavnického stratovulkánu a východná časť obce v pásme neovulkanitov, v zóne stredoslovenských neovulkanitov, v podzóne vulkanitov Krupinskej planiny.

Hydrologia Podzemná voda riešeného územia je dopĺňaná z atmosferických zrážok dopadnutých na povrch územia.

Odtokové pomery sú výsledkom postupnej integrácie z plôch mikropovodí do líniových vodných objektov, ktorých polohu určuje reliéf.

Oblasť - vrchovinná – nížinná

Typ režimu odtoku - dažďovo snehový - zaberá vrchovinnú-nížinnú oblasť (nízke pohoria, kotliny a nížiny);
- s akumuláciou v XII až I, vysokou vodnatosťou II až IV, najvyšším prietokom III (IV > II), najnižším prietokom IX, s výrazným podružným zvýšením vodnosti

2. Klimatické pomery (zrážky napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh, teplota napr. priemerná ročná a časový priebeh, veternosť napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)

Riešené územie sa nachádza v Podunajskej nížine a Slovenskom stredohorí, čo sa podpisuje i pod typické klimatické pomery v danom území. Podľa klimatických oblastí (Atlas krajiny, Lapin a kol., 2002) je územie obce zaradené do teplej, suchej oblasti, s miernou zimou.

Priemerné ročné úhrny zrážok: 500 - 550mm

Priemerná ročná teplota vzduchu: 9 - 10 °C, viac ako 10 °C

Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou: menej ako 40dní

Priemerný počet dní s dusným počasím: 20 - 30dní

3. Ovzdušie (stav znečistenia ovzdušia)

Na území obce sa nenachádzajú veľké zdroje. Stredný zdroj je jeden - SHR Celina Štefan a Bioplynová elektrárň Veľké Turovce, s. r. o.

4. Vodné pomery (povrchové vody napr. vodné toky, vodné plochy, podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov výdatnosť, kvalita, chemické zloženie, vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd)

Povrchové vody Vodné toky sú v správe SVP š. p., Povodie Hrona:

Povrchové vody v riešenom území reprezentujú vodné toky:

- vodohospodársky významný vodný tok Krupinica (č. toku 304, hydrologické poradie 4-24-03-304)
- drobný vodný tok Selecký potok a bezmenné prítoky

Podľa Plánu manažmentu povodňového rizika (SVP, š. p.), v rámci ktorého sú navrhované protipovodňové opatrenia pre SR, nie je známy rozsah záplavovej čiar z vodného toku Krupinica pre návrhový prietok Q_{100} .

Vodný tok Krupinica sa v minulosti vylieval v severozápadnej časti Stredných Turoviac na obytné plochy a záhrady, zo severnej strany v dĺžke 200m a zo západnej 600m. V súčasnosti je zo severu a časť zo západu vybudovaná protipovodňová hrádza a tesne pri obytných plochách a pri moste betónový múr.

V juhozápadnej časti Dolných Turoviac je vybudovaná protipovodňová hrádza proti vylievaniu vodného toku Krupinica a bezmenného vodného toku na polia. Tu voda neohrozuje obytné plochy.

V juhovýchodnej časti Dolných Turoviac dochádza občasne k splachu pôdy, k čomu prispieva aj vyliatie vody z koryta Seleckého potoka. Povodeň ohrozuje bývanie a záhrady dĺžky 180m. Na ich ochranu bolo realizované opatrenie formou zemného valu.

Riešenie problému povodní je založené na vytvorení vhodného systému hospodárenia so zrážkovými vodami, ktoré umožní ich vsakovanie priamo v mieste ich dopadu, bez odvádzania do kanalizácie, alebo do vodného toku. V krajine sú navrhované vodozadržné opatrenia (dažďové záhrady, odrážky, hrádze, suché poldre, malé vodné plochy, zasakovacie pásy, medze) zabezpečujúce vsak a výpar dažďovej vody na mieste.

Opatrenia protipovodňovej ochrany uskutočňované v posledných rokoch boli prednostne zameriavané na čo najrýchlejší odtok dažďovej vody z povodia - územia - krajiny. Je dôležité vytvoriť vodozadržné terénne útvary v lesnej, poľnohospodárskej, urbánnej krajine a v intravilánoch obcí. Ich vytvorením sa nasýtiť malé vodné cykly, ktorých princípom bude viac horizontálnych mrakov na oblohe, viac mäkkých zrážok, viac vyparovanej vody, viac dažďovej vody v pôde, viac vegetácie, biodiverzity a vody.

Navrhuje sa zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie, dosadbou prvkou ÚSES, najmä pozdĺž vodných tokov, kanálov a ciest (trvalé trávne porasty a dreviny majú z hľadiska odolnosti proti eróznym účinkom najlepšiu ochrannú funkciu a tiež vytvárajú podmienky pre vsakovanie vody do pôdy). Výsadba bude tvoriť plochy vhodné na náhradné výsadby.

Podzemné vody Základnou hodnotiacou jednotkou vodohospodárskej bilancie podzemných vôd Slovenska je hydrogeologický rajón s jeho následným členením. Územie obce je situované v hydrogeologickom rajóne:

V 094 Neovulkanity Krupinskej planiny, Ostrôžok a Pôtorskej pahorkatiny - využiteľné množstvo podzemných vôd v rajóne v r. 2002 bol 500,00l/s; v r. 2011 540,00l/s; odber v r. 2002 bol 101,08l/s a v r. 2011 bol 76,59l/s.

Územie obce sa sčasti nachádza v ochrannom pásme III. stupňa prírodných liečivých zdrojov.

- v OP III. stupňa je zakázané vykonávať všetky činnosti, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť vlastnosti prírodnej liečivej vody

- v OP III. stupňa bez vydania stanoviska ministerstva zdravotníctva je zakázané zriaďovať skládky odpadov a toxických látok, vykonávať vrty hlbšie ako šesť metrov, vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom, vykonávať ťažbu dreva, ktorá nie je ťažbou podľa osobitného predpisu, ťažiť štrk a zeminu a povoľovať odber a odberať podzemné vody v množstve vyššom ako 0,5 l.s-1

Vodné plochy V území sa nenachádzajú vodné nádrže.

Vodné zdroje

Vodný zdroj povrchový Vodohospodársky významné vodné toky, drobné vodné toky alebo úseky vodných tokov sa môžu využívať ako zdroje pre pitnú vodu.

Vodný zdroj podzemný Zdrojom pitnej vody je vodný zdroj - Plášťovce - Rykynčice HGK-2, odkiaľ sa voda južným smerom vytláča výtlačným vodovodným potrubím DN400 do obce Plášťovce, Horné Turovce, Veľké Turovce (obce nemajú vodojem) do mesta Šahy, kde sa nachádza vodojem 2x750m³.

Od roku 1971 bolo povolené zriadenie studní - vodných zdrojov HV-1, HV-2, S-4 a HST-3, nachádzajúcich sa v západnej časti obce Stredné Turovce. Vodárenský zdroj Veľké Turovce slúžil na zásobovanie obce a mesta Šahy do roku 1990. Odvtedy sa nevyužíva z dôvodu nevyhovujúcej kvality podzemnej vody, nedostatočnej výdatnosti a zlého technického stavu vodárenských objektov. OÚ ŽP Levice v roku 2007 zrušil ochranné pásma a PHO pásma hygienickej ochrany I. a II. stupňa.

V ÚP sa ponechávajú plochy vodných zdrojov aj ich pásma hygienickej ochrany PHO I. a II. stupňa, pre ich budúce využitie.

Studne V území sa nachádzajú studne ako zdroje úžitkovej vody pre potreby obyvateľov a fariem.

Hydromelioračné zariadenia

V území sa nachádzajú hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p.: Stredné Turovce

- rúrová sieť „ZP Veľké Turovce“ (evid. č. 5205 142)

- závlahová čerpacia stanica ČS stav. časť - Veľké Turovce (evid. č. 5205 142 002)

stavba závlahy bola daná do užívania v r. 1969 s celkovou výmerou 224ha

Dolné Turovce

- rúrová sieť „ZP Veľké Turovce“ (evid. č. 5205 142)

- rúrová sieť „ZP Šahy“ (evid. č. 5205 241)

stavba závlahy bola daná do užívania v r. 1988 s celkovou výmerou 100ha

Stavba závlahy pozostáva zo záujmového územia závlahy, závlahovej čerpacej stanice, príjazdovej cesty k ČS a podzemných rozvodov závlahovej vody, ktoré sú z rôznych profilov a z rôznych materiálov, na povrch sú vyvedené hydranty, vzdušníky, kalníky chránené betónovými skružami.

5. Pôdne pomery (kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd)

V území má poľnohospodárska pôda 85,4% zastúpenie (785ha). Nachádza sa tu najkvalitnejšia poľnohospodárska pôda:

NP pre kataster Dolné Turovce: 0106002/2 0111002/3 0144002/3 0144202/3 0146003/3

NP pre kataster Stredné Turovce: 0106002/2 0107003/4 0111002/3 0145002/4 0146003/3
0146203/4

Identifikované BPEJ v riešenom území sú zaradené do skupín kvality poľnohospodárskej pôdy 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9.

V zmysle kategorizácie pôd podľa hlavných pôdných jednotiek územie pokrývajú pôdy fluvizeme, hnedozeme, regozeme, hnedozeme a kambizeme. Náchylnosť pôd riešeného územia k vodnej erózii je žiadna až slabá erózia 94%, stredná 5%, vysoká 0,8% a extrémna 0,02% územia. K veternej erózii je žiadna až slabá erózia 100% územia.

6. Fauna, flóra (kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov)

Biosféra ako celok je rozdelená na tri rozsiahle časti (biocykly) podľa troch základných typov životného prostredia: biocyklus morský (marinný), biocyklus sladkovodný (limnický) a biocyklus suchozemský (terestrický). Organizmy v každom z týchto biocyklov žijú rozdielnym spôsobom života. Známe sú však prípady, že určitý organizmus môže obývať dva (resp. aj všetky tri) biocykly.

- terrestrický (suchozemský) biocyklus: územie spadá do provincie stepí

- limnický (sladkovodný) biocyklus: územie spadá do provincie pontokaspickej, okresu podunajského, časti stredoslovenskej

Zoogeografia Rastlinstvo a živočíšstvo v území je rozmanité a bohaté. K miestnym rastlinným druhom patrí palina, skorocel, zvonček, salvínia a lekno. V západnej časti územia sa na opustených plochách ovocných sádov, vinohradov a záhrad začínajú objavovať jedince vzácných rastlinných druhov rastlím ako hlaváčik jarný a dva druhy orchideí. Na poliach žije zajac, bažant, jarabica, hraboš, syseľ, chrček. Z dravých vtákov sú svojim výskytom vzácne najmä sokol sťahovavý a sova dlhochvostá. Zo vzácnějších druhov vtákov, žijúcich pri veľkých riečnych tokoch, sú to rybárik, chochlačka, slávik a bôriky. Územie je tiež bohaté na množstvo druhov bezstavovcov a veľa druhov mäkkýšov.

Fytoogeografia Z hľadiska fyto geografického členenia zaraďujeme riešené územie do Oblasti panónskej flóry (*Pannonicum*), do Obvodu pramatranskej xerothermnej flóry (*Matricum*) – 2 Ipeľsko - rimavská brázda. Z hľadiska fyto geograficko-vegetačného členenia patrí sverovýchod územia do dubovej zóny, horskej podzóny, sopečnej oblasti, okresu Krupinská planina, Ostrôžky, podokresu Krupinská planina a juhozápadná časť územia do dubovej zóny, nížinnej podzóny, pahorkatinnej oblasti, okresu Ipeľská pahorkatina a severného podokresu.

Identifikácia pôvodných spoločenstiev riešeného územia

(T. Dražil) (geograficky pôvodné druhy drevín)

Ls1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy; kód NATURA 2000: 91FO

Ls2.2 Dubovo - hrabové lesy panónske, nížinné hygrolilné; kód NATURA 2000: 91GO

Ls 3.4 Dubové a cerové lesy; kód NATURA 2000: 91MO

Významné migračné koridory živočíchov - ekodukt

Konfliktné uzly, strety vybraných stresových faktorov s prvkami ochrany prírody, významné migračné koridory živočíchov

KU 1 definovaný konfliktný uzol na miestnej úrovni - cesta III. triedy, miestne a poľné cesty - je navrhované zvýšiť podiel zelene okolo ciest s využitím najmä pôvodných druhov drevín

KU 2 definovaný konfliktný uzol na miestnej úrovni – stret mostných telies s vodnými tokmi - je navrhované revitalizovať brehy vodných tokov (s osobitným zreteľom na úseku pod mostom), zvýšenie členitosti brehov toku, zvýšiť podiel ekologicky stabilných prvkov v okolí uzla (výsadba prirodzených drevín a krovín po oboch stranách toku)

Invázne druhy rastlín Na Slovensku je evidovaný veľký počet nepôvodných druhov, ktoré sú publikované v Zbierke zákonov a sú považované za invázne druhy, ktoré je povinnosť odstraňovať. Je navrhované prispôsobiť výber drevín klimatickým podmienkam, pri voľbe druhov uprednostňovať pôvodné a nealergénne druhy pred inváznymi.

7. Krajina (štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana)

Orná pôda Prevažná časť územia je poľnohospodársky využívaná. Okolie meandrujúcich vodných tokov má na niektorých miestach široké pásy brehových porastov. V krajine sú menšie plochy lesov, doplnené plochami NV nelesnou vegetáciou, vinice, ovocné sady a záhrady.

Navrhuje sa uprednostniť poľnohospodársku výrobu na menších parcelách (50-60ha), realizovať to výsadbou zelene rozdeľujúcou veľké bloky pôdy; vzniknú tak pozemky vhodné na náhradné výsadby, aj ako

súčasť poľnohospodárskych druhov pozemkov.

Lesná pôda V území má lesná pôda 14,5% zastúpenie (188,0323ha).

Výpočet koeficientu ekologickej stability krajiny podľa Míchala (1982)

Druh pozemku	Výmera v ha	%	KES
Orná pôda	556	60,5	L
Vinice	9	1,0	S
Záhrady	19	2,1	S
Trvalé trávne porasty (TTP)	201	21,9	S
Poľnohospodárska pôda - spolu	785	85,4	
Lesné pozemky	43	4,7	S
Vodné plochy	9	1,0	S
Zastavané plochy	41	4,5	L
Ostatné plochy	41	4,5	L
Spolu	919	100,0	

KES = S/L

KES = 30,7/69,5

KES = 0,44

S - výmera plôch relatívne stabilných (záhrady, ovocné sady, TTP, lesné pozemky, vodné plochy)

L - výmera plôch relatívne nestabilných (orná pôda, zastavaná plocha, ostatné plochy)

- KES 0,30 – 1,00 – územie intenzívne využívané najmä poľnohospodárskou veľkovýrobou, oslabenie autoregulačných pochodov spôsobuje ich značnú ekologickú labilitu

Ochrana krajiny - lesné pozemky, vodné toky, jestvujúca a navrhovaná vyhradená a verejná zeleň, jestvujúca a navrhovaná krajinná zeleň, porasty vysadené ako vetrolamy a sprievodná vegetácia poľných ciest a medzí, jestvujúca poľnohospodárska pôda

8. Chránené územia (chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území Natura 2000, chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability miestny, regionálny, nadregionálny)

Územná ochrana V celom riešenom území platí prvý stupeň ochrany. Nenachádzajú sa tu plochy NATURA 2000, veľkoplošné ani maloplošné chránené územia.

Chránené stromy - miestny chránený strom - dub cerový - kandidát na Strom roka 2017

ÚSES Jestvujúce prvky R-ÚSES (regionálny - územný systém ekologickej stability):

- regionálny biokoridor hydrický RBKh23 Krupinica a Selecký potok
- ekologicky významný segment krajiny EVSK 20 Turovec – Turovské pivnice, výmera: 107,71 ha

Doplnenie výsadby drevín, navrhovaná výsadba bude súčasťou RÚSES-u a bude tvoriť plochy vhodné na náhradné výsadby.

Navrhované prvky M-ÚSES (miestny - územný systém ekologickej stability):

- miestny biokoridor hydrický – bezmenné vodné toky, ich brehové porasty, obtokové ramená
- miestny biokoridor terestrický - NV nelesná vegetácia popri poľných cestách na ornej pôde
- miestne biocentrum - NV nelesná vegetácia, TTP trvalé trávne porasty a lesy, malé vodné plochy, suché poldre
- interakčný prvok - jestvujúca verejná a vyhradená zeleň, historický park Somogyiovcov

Genofondové lokality – sa zaraďujú medzi ekostabilizačné prvky

- 2x hniezdo bociana bieleho s mláďatami

9. Obyvateľstvo (demografické údaje napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie, sídla, aktivity poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch, infraštruktúra doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje viaceré procesy prebiehajúce na úrovni obce a je odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a miestnych zmien. V súčasnosti v nej žije 747 obyvateľov. Index vývoja poukazuje na klesajúci stav, počet obyvateľov v obci klesol o 9,2%, čo je o 76 obyvateľov menej za posledných 21 rokov.

Možno očakávať tendenciu prisťahovania obyvateľstva aj nárast počtu obyvateľov za predpokladu ďalšieho presúvania rozvojových impulzov z miest do vidieckych obcí s výhodnou polohou a dobrou dostupnosťou.

Úlohou ÚP je vo vymedzenom časovom horizonte navrhnúť aktivity obyvateľov, ktoré vyústia do nových pracovných príležitostí, bytového fondu, vybavenosti, technickej infraštruktúry a pod.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.

Na území obce sa nachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky, evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ÚZPF).

- Pamiatky ÚZPF: Stredné Turovce

1a kostol sv. Michala, č. ÚZPF 1643/1, dátum vyhlásenia za KP 1963, p. č. 51; doba vzniku 1260, datovanie zmien 1938, prevládajúci sloh romanika, pôdorys - štvorec, podlažnosť 1/-0, dispozícia 1-loďová, stavebný stav dezolátny

- Pamiatky ÚZPF: Dolné Turovce

2a ľudový dom, č. ÚZPF 2492/1, dátum vyhlásenia za KP 1982, p. č. 111/1; doba vzniku 1896, datovanie zmien 1992-94, prevládajúci sloh ľudové staviteľstvo, pôdorys - obdĺžnik, podlažnosť - 1/-0, dispozícia 5-priestorová, stavebný stav vyhovujúci

2b ľudový dom, č. ÚZPF 2495/1, dátum vyhlásenia za KP 1982, p. č. 108/1; doba vzniku 2. po. 19. stor., datovanie zmien 1992-93, prevládajúci sloh ľudové staviteľstvo, pôdorys - obdĺžnik, podlažnosť 1/-0, dispozícia 3-priestorová, stavebný stav dezolátny

- Pamätihodnosti miestne: Stredné Turovce

3a Kostol sv. Martina z Tours, postavený v r. 2012

3b Kaplnka

3c cintorín - kríže a dobové náhrobné kamene
domy s pôvodnou architektúrou

- Pamätihodnosti miestne: Dolné Turovce

4a Kaštieľ rodiny Somogyi, kúria, pôv. neskorobaroková z pol. 18. stor., klasicisticky dostavaná a prebudovaná zač. 19. st.

4b Kaštieľ rodiny Plachy, kúria, secesná, postavená okolo roku 1900

4c Kaplnka

4d Zvonica

4e Drevená socha

4f cintorín - kríže a dobové náhrobné kamene
domy s pôvodnou architektúrou

V území sú doložené archeologické náleziská z mladšej doby kamennej a to najmä na mierne vyvýšených dunách na ľavom okraji inundačného územia rieky Krupinica. Okrem uvedeného bolo osídlené najmä z obranných dôvodov temeno vrchu Turovec „Regiske hegy“ a to v staršej dobe bronzovej, a taktiež duny pri Seleckom potoku. V nálezovom fonde sa nachádzajú archeologické nálezy z obdobia mladšej doby kamennej (ľud s lineárnou keramikou, lengyelská kultúra), neskorkej doby kamennej (badenská kultúra), staršej doby bronzovej (hatvanská kultúra), mladšej doby železnej (laténska kultúra), doby rímskej (Germáni), včasného, vrcholného a neskorého stredoveku, a novoveku.

Navrhuje sa:

- zachovať, chrániť a obnoviť pamätihodnosti obce a ich okolie

- podporovať obnovu domov s pôvodnou architektúrou

- vypracovať dokumentáciu evidencie pamätihodností obce - súbor hnutelných a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie) V riešenom území nie sú známe.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

V riešenom území nie sú známe.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

- chýbajúce lokality pre výstavbu rodinných domov, sociálne, nájomné bývanie
- nevyužitý kultúrno-historický potenciál domov s pôvodnou architektúrou
- absencia zariadení pre seniorov, komunitné centrá
- absencia samostatných cyklistických komunikácií
- odtekajúca dažďová voda do vodných tokov
- chýbajúca kanalizácia a ČOV, vyčistená voda musí byť ďalej využívaná v území
- obnažená veľkobloková orná pôda ohrozená veternou a vodnou eróziou s minimálnou drevinovou vegetáciou
- chýbajúca vegetácia popri vodných tokoch, cestách III. triedy, miestnych a poľných cestách

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie)

1. Vplyvy na obyvateľstvo (počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí, iné vplyvy)

Územný plán obce nemá priamy vplyv na obyvateľstvo a jeho zdravotný stav. Realizáciou navrhnutého územného rozvoja sa predpokladá skvalitnenie životného prostredia v obci.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

ÚP nebude mať žiadny vplyv.

3. Vplyvy na klimatické pomery

ÚP navrhuje výsadbu drevín (stromy, kry) podľa jestvujúcej a navrhovanej zastavanej plochy, čím sa zmierni tepelný ostrov nad zastavaným územím obce (strechy, asfalt, betón).

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií)

ÚP nebude mať žiadny vplyv. Nepredpokladá sa vznik nových druhov emisií. Navrhované riešenie ráta s plynifikáciou všetkých nových rozvojových lokalít pre bytovú výstavbu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)

V riešení ÚP sú navrhované opatrenia na predchádzanie a elimináciu rizika povodní, horúčav a sucha vymedzením malých vodných plôch, suchých poldrov, obtokových ramien na zadržanie a vyparovanie vody na mieste a návrh výstavby splaškovej kanalizácie s ČOV s využívaním vyčistenej vody na polievanie verejnej zelene. Negatívne vplyvy na vodné pomery týmito opatreniami nevznikajú.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

Za nepriamy vplyv možno považovať záber poľnohospodárskej pôdy. Záber pôdy sa dotýka hlavne nových lokalít pre výstavbu rodinných domov, ale aj ochrany pôdy pred eróziou. Investori by mali realizovať kompenzácie za záber pôdy.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)

ÚP nebude mať žiadny vplyv.

8. Vplyvy na krajinu (štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny)

ÚP nebude mať žiadny vplyv. Plánované stavby nie sú takého charakteru a rozsahu, ktoré by podstatne alebo závažne menili obraz krajiny a narušali vnemový obraz konkrétnej krajiny.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma (napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území Natura 2000, národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti, na územný systém ekologickej stability)

ÚP nebude mať žiadny vplyv.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

ÚP nebude mať žiadny vplyv.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Nevyskytujú sa.

12. Iné vplyvy.

Nepredpokladajú sa.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

Predpokladá sa, že činnosti a stavby podľa ÚP budú mať určitý vplyv na životné prostredie, avšak je potrebné skonštatovať, že žiadny z týchto vplyvov nie je vplyvom, kde by sa predpokladal významný negatívny vplyv na životné prostredie resp. prírodné prostredie obce. Pri spracovaní návrhu boli rešpektované všetky právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia.

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Vplyvy na obyvateľstvo sú eliminované návrhmi na odstránenie súčasných negatívnych vplyvov na obytné prostredie v oblasti výroby, dopravy, technickej infraštruktúry, vytvorenia podmienok pre šport a rekreáciu a celý súbor opatrení a návrhov na revitalizáciu urbanizovaného a krajinného prostredia.

Pri umiestňovaní stavieb je potrebné brať do úvahy:

- ochranné pásmo cesty III. triedy 20m od osi cesty, umiestnenie zástavby v týchto pásmach je neprípustné
- ochranné pásma inžinierskych sietí
- ochranné pásmo 6m od brehovej čiary vodných tokov
- ochranné pásmo lesa 50m od hranice lesného pozemku
- pásmo hygienickej ochrany - chov hydiny 1500ks PHO 4m a ošípané 100ks 26m od budov chovu

Uvažuje sa s malopodlažnou zástavbou bývania formou rodinných a bytových domov. Okrem rodinných domov sa počíta s výstavbou obecných nájomných a sociálnych bytov v jestvujúcom bytovom fonde, v novostavbách, alebo v jestvujúcej bytovke. Nová výstavba rodinných domov sa navrhuje na plochách po staršej zástavbe, v stavebných medzerách dvorov jestvujúcej zástavby a na plochách ornej pôdy tesne nadväzujúcich na zastavané územie. Nová výstavba bytových domov sa navrhuje v blízkosti jestvujúcej bytovky max. 3NP.

- neumiestňovať zariadenia s veľkým zdrojom znečistenia ovzdušia
- využitie miestnych energetických zdrojov (napr. slnečná energia, geotermálna energia, bioplyn, komunálny odpad...), na výrobu elektrickej energie, vykurovanie a ohrev vody ako doplnkových zdrojov k súčasnej energetike
- výsadba zelene je činnosťou vykonávanou vo verejnom záujme, s následným zvýšením biodiverzity a ekologickej stability územia; obzvlášť je to citlivé z hľadiska rentability (platby PPA); úžitky z drevín patria pod ekosystémové služby s cieľom podporiť trvalo udržateľný rozvoj (TUR) obce

V. Porovnanie variantov**1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu**

Kritériami pre hodnotenie navrhovanej ÚP ako celku prihliadajúc na ním navrhované aktivity sú problémy existujúceho urbanizovaného prostredia. Ide o priestorový a funkčný vzťah vplyvov rozloženia navrhovaných aktivít (stavieb) na strane jednej a prijateľnosti činností pre obec k tvorbe a ochrane životného prostredia vrátane prírodného prostredia na strane druhej. Výber optimálneho variantu predstavuje komplexnú kategóriu, vyplývajúcu zo zhodnotenia viacerých vplyvov, dôsledkov či dopadov, ako sú:

- vplyvy na obyvateľstvo, predovšetkým na zdravie a pohodu obyvateľov
- vplyvy na zložky životného prostredia
- vplyvy na prírodu, chránenú prírodu a ekologickú stabilitu
- vplyvy na krajinu a jej historickú štruktúru
- environmentálne dôsledky
- sociálno-ekonomické dôsledky
- územno-technické dopady
- širšie územné vplyvy a potreby regiónu

2. Porovnanie variantov.

Nulový variant predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia – katastrálneho územia obce v rozsahu jeho zastavaného územia a plôch mimo zastavaného územia.

Ďalším variantom je hodnotený návrh ÚP. Pri porovnaní nulového variantu s ÚP ako celkom je možné konštatovať, že navrhovaný ÚP je pre obyvateľstvo a rozvoj obce výhodnejší, pretože ten rieši existujúce alebo potenciálne environmentálne záťaž s cieľom eliminovať negatívne vplyvy na životné

prostredie obce vrátane jeho obyvateľov. Vytvára tiež predpoklady na zlepšenie ekonomického postavenia obce. Predpokladané vplyvy vyplývajúce z navrhovaného ÚP, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov definovaných v záväznej časti ÚPD, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by významne negatívne ovplyvnila súčasný stav životného prostredia obce.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

- Prieskumy a rozbor, Krajinnookologický plán, Zadanie a výsledky jeho prerokovania
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska
- Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja a Zmeny a doplnky
- Program rozvoja obce Veľké Turovce na obdobie 2021-2027
- UHDP – úhrnné hodnoty druhov pozemkov - Úrad geodézie, kartografie a katastra SR
- Atlas krajiny
- mapové podklady a vybrané údaje o lesoch – NLC Zvolen
- výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov
- mapové podklady – BPEJ pôda
- mapové podklady – SSC, sčítanie dopravy
- stránka obce Veľké Turovce

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Nedostatky vyplývajú zo skutočnosti, že chýbajú aktuálne údaje, charakterizujúce merateľný stav zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie (údaje o kvalite a stave ovzdušia, povrchových vôd, podzemných vôd a pôdy).

Neurčitosti vyplývajú z faktu, že posudzovanie vplyvov ÚP na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia. Preto na základe návrhu ÚP ešte nie je možné určiť, o aké konkrétne spôsoby a metódy realizácie činností v rámci navrhovaných funkčných plôch pôjde. Nie sú k dispozícii všetky detailné technické údaje, tie sa budú riešiť v ďalších stupňoch územného a stavebného konania.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

ÚPD je spracovaná v zmysle zákona č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, v zmysle vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácie.

Obec doteraz nemala vypracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu. Potreba vypracovať územný plán vznikla na základe nových právnych predpisov, schválenej územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa, dokumentov strategického charakteru na celoštátnej, regionálnej a lokálnej úrovni a zmenou spoločenských a hospodárskych pomerov, ktoré zmenili požiadavky na aktivity a činnosti v území.

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

Ing. arch. Janka Privalincová, Nitra, jprivalincova@gmail.com

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

Boli použité všetky informácie uvedené v podkladoch pre vypracovanie územného plánu.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov (podpisom, pečiatkou oprávneného zástupcu navrhovateľa)